

УДК 811.111:692.7(076.6)

В. Л. Носолевська,

аспірант

(Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

viktoria.nosolev@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО ДИСКУРСУ АвіАБУДУВАННЯ (НА МАТЕРІАЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ)

У статті з'ясовані особливості англомовного дискурсу авіабудування, розглянуто підходи до трактування поняття дискурсу та виділення його типів, зроблено спробу розмежувати поняття "дискурс" та "жанр", "жанр" та "регістр", виокремити одиницю аналізу дискурсу. Розглянуто підходи до пояснення типу дискурсу через жанр та регістр. Також проаналізовано уривок тексту, що належить до англомовної навчальної літератури і репрезентує приклад письмового дискурсу авіабудування, виявлено його лінгвістичні та екстралінгвістичні особливості, механізм залежності лексико-граматичних характеристик тексту від його жанрової спрямованості. У роботі обґрунтовано значущість контекстного розгляду дискурсу для розробки теорії мовленнєвих жанрів.

Ключові слова: авіабудування, дискурс, жанр, регістр, тип дискурсу, тип пасажу.

Пропоноване дослідження присвячено вивченню особливостей дискурсу авіабудування, що зумовлене підвищеним інтересом до дискурсології як сучасного напрямку когнітивної лінгвістики. Поняття дискурсу і досі не отримало єдиного визначення, яке б задовольняло прибічників різних поглядів і парадигм, воно продовжує уточнюватися у низці досліджень (Н. Д. Аругюнова, Т. А. ван Дейк, Р. Водак, В. І. Карасик, О. І. Морозова, К. Сміт, С. Ю. Тюрина, М. Хелідей, В. Є. Чернявська, І. С. Шевченко, Т. В. Яхонтова), що обумовлює **актуальність даної проблематики**. Крім того, важливість розвитку авіабудівної промисловості країни **обумовлює** необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців, які б були ознайомлені зі специфікою англомовних текстів у галузі для ефективного підтримання міжнародних зв'язків і сприяння вітчизняному виробництву. Як результат, зростає інтерес до авіаційного дискурсу. **Мета здійсненої наукової розвідки** полягає у виділенні дискурсу авіабудування як окремого типу дискурсу та виявленні його специфіки. **Об'єктом дослідження** виступає текст англомовного підручника з авіабудування як репрезентації письмового дискурсу авіабудування, а **предметом** – його особливості.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дискурс є досить широким поняттям, тому його розгляд у межах різних підходів дає можливість якнайповніше визначити характеристики і різновиди цього явища. Прагмалінгвістичний підхід трактує дискурс як інтерактивну діяльність учасників спілкування, обмін інформацією, їх вплив один на одного та класифікує його за типами комунікативної тональності. З точки зору функціонального підходу дискурс розглядається у широкому соціокультурному контексті, а лінгвостилістичний аналіз виявляє реєстри спілкування та жанрові різновиди усного та письмового мовлення. У структуралістському баченні рівень дискурсу визначається вище за речення або словосполучення [1]. Лінгвокультурний розгляд дискурсу допомагає встановити особливості спілкування у межах певного етносу, визначити формульні моделі етикету та мовленнєвої поведінки загалом, а соціокультурний – аналізує обставини та учасників спілкування як представників соціальної групи. Дискурс як когнітивно-семантичний феномен вивчається у вигляді різноманітних моделей репрезентації спілкування в свідомості (фреймів, сценаріїв, ментальних схем, когніотипів і т. д.) [2].

Як бачимо, лінгвістичне розуміння феномену дискурсу дуже неоднозначне. Найчастіше дискурс розглядається у зв'язку з іншими поняттями. Найбільш поширеними для розгляду дискурсу є поняття тексту та контексту, на яких базується тлумачення цього явища. О. І. Морозова розглядає дискурс у зв'язку з поняттям контексту як "семіотичного простору, різноманітні аспекти якого впливають на продукування та розуміння мовлення" [3: 135]. У цьому розумінні він прирівнюється до терміну "ситуація" як безпосередня ситуація спілкування чи соціополітична або історична, як окремо взята, або як її тип. Також дискурс вивчається в межах статичного та динамічного підходів. При статичному розумінні дискурс описується як текст чи висловлювання – результат комунікативної діяльності, "сукупність тематично співвіднесених текстів", де зміст дискурсу розкривається "у комплексній взаємодії багатьох окремих текстів" [4: 144]. З точки ж зору діяльнісного підходу, дискурс тлумачиться як "процес, комунікативна подія, здійснювана за посередництвом природної мови соціальна взаємодія комунікантів" [3: 136], тобто до створення і розуміння ситуації залучається суб'єкт. У нашому розумінні **дискурс** – це "текст(и) у нерозривному зв'язку з ситуативним контекстом", з урахуванням когнітивних цільових установок адресанта у його взаємодії із адресатом [4: 147].

Дискурс також часто визначають як більш широке поняття, ніж текст, а саме "зв'язний текст у сукупності з екстралінгвістичними – прагматичними, соціокультурними, психологічними та ін.

факторами" [5: 136]. Тому аналіз дискурсивних особливостей повинен враховувати не лише особливості тексту, але й ситуативний контекст та більш широке екстралінгвістичне підгрунтя.

І. С. Шевченко та О. І. Морозова виділяють цілу низку критеріїв для виділення типів дискурсу [6: 22], серед яких фігурує адресатний, як такий, що орієнтований на індивіда та його статусну роль. На його основі виділяється інституціональний дискурс, який розділяється на такі підтипи, як науковий, масово-інформаційний, політичний, релігійний, педагогічний, медичний, діловий, рекламний та інші [7: 286]. Дискурс авіабудування є одним із підтипів інституціонального дискурсу та має свої особливості. Авіабудування – це область науки і техніки, що включає методи, засоби та способи проектування, конструювання, дослідження та виробництва літальних апаратів, що можуть стійко пересуватися в атмосфері і транспортувати вантаж та пасажирів згідно цільового призначення. Таке широке визначення галузі пояснює мультидисциплінарність авіабудівного дискурсу, адже передбачає розуміння основних принципів, наприклад, фізики, електродинаміки, механіки, гідравліки, екології і так далі. Варто зазначити, що інституціональний дискурс у чистому вигляді, є винятком, а не правилом [8: 55-57]. Будь-який дискурс є неоднорідним із жанрової точки зору. У межах дискурсу авіабудування ми розглядаємо лише один жанр – підручник.

Жанри є основою класифікації дискурсу з позицій структурного моделювання [9: 336-337], вони ж визнаються деякими ученими основною одиницею організації дискурсу [10: 78]. У широкому розумінні теорія мовленнєвих жанрів фактично співпадає з основними положеннями дискурсивної теорії, а всі одиниці дискурсивної системності можуть бути зведені до жанрових [10: 10]. Дискурс і жанр співпадають у своїх головних аспектах – соціокомунікативному, соціокогнітивному і формально-мовному, які у своїй сукупності характеризують як дискурс, так і жанр, а тому можуть спричиняти труднощі при їх розмежуванні [11: 120]. На думку В. І. Карасика "дискурс проявляється у вигляді жанрів, які представляють собою історично обумовлені формати комунікативної поведінки" [9: 353]. Описавши типологію видів дискурсу (інституціонального / ритуального та персонального) та низку їх різновидів, він виділяє у складі деяких із них різноманітні жанри [10: 66-67]. Жанри розвиваються у соціокомунікативних ситуаціях як цілеспрямовані і завершені соціальні дії. Дискурс пронизує жанри, що утворюються в межах певного контексту, є їх невід'ємною складовою. Тому дискурс можна розглядати як "глобальніший" від жанрів, як такий, що обіймає жанри, розгортається у жанрах, він є абстрагуванням особливостей висловлювань, типових для конкретного жанру [11: 120].

Отже, **жанр** можна визначити як відносно стійкий у тематичному, композиційному та стилістичному планах набір когнітивних, комунікативних та формальних характеристик певної сукупності текстів у їх зв'язку з ситуативним контекстом. Жанрове розрізнення проводиться у два способи: екстралінгвістичний та лінгвістичний. Перший спосіб побудований на приналежності до однієї дискурсивної спільноти, а другий має справу з композицією, або жанровою схемою тексту, та з його лексико-граматичними характеристиками [12: 11]. Жанр реалізується з допомогою реєстру, який теж є абстрактною категорією, що міститься і реалізується у жанрі. **Реєстр** накладає обмеження на вибір лексичних засобів та синтаксичних структур відповідно до комунікативної специфіки та контексту певної ситуації, а жанр є засобом досягнення цілей у певних ситуаціях, для яких результатом виступають когнітивна організація і композиційна структура тексту [11: 123]. Вони обидва потребують мовного вираження у вигляді тексту, певних лексико-граматичних засобів, текстової організації та структури.

Реєстр складається з наступних контекстних змінних: специфіки каналу комунікації, або ж способу комунікації (mode), змісту (конфігурації) соціальних ролей учасників комунікації (tenor) та тематичної сфери, або простору комунікації (field) [13: 29-41]. Поняття специфіки каналу комунікації (mode) визначає роль, яку мовлення відіграє у взаємодії комунікантів, описує форму та символічну організацію тексту. Поняття змісту (конфігурації) соціальних ролей (tenor) описує, у яких соціальних стосунках перебувають учасники комунікації. Тематична сфера, або простір комунікації (field) визначає сферу функціонування мови, вид соціальної взаємодії комунікантів [13: 29-41].

Для аналізу дискурсу ефективним є вибір такої одиниці аналізу як тип пасажу [12: 11], тобто деякого більш-менш логічно завершеного уривку тексту, який часто співпадає з абзацом.

А. О. Кібрик виділяє такі типи пасажів [12:11]:

- розповідний: потребує присудків у вигляді динамічних дієслів доконаного виду минулого часу, включає велику кількість займенників третьої особи;
- описовий: містить багато іменних та стативних предикацій;
- пояснювальний: характеризується маркерами узагальнення, родовими іменними групами, стативними дієсловами;
- інструктивний: містить імперативи;
- аргументативний: використовує маркери необхідності та інших модальних значень.

Схожу класифікацію знаходимо у К. Сміт. Типи пасажів (modes of discourse) розрізняються між собою за двома основними ознаками. Перша із них – це типи одиниць, притаманних певному дискурсу: ситуації (eventualities), які, у свою чергу, поділяються на події (events), стани (states), властивості (general

statives) та абстрактні сутності (abstraction), які включають в себе факти (facts) і пропозиції (propositions). Другою розмежувальною ознакою є характеристика протікання тексту відносно мовного часу (principle of advancement), тут виокремлюються темпоральні (часові) типи пасажів, локалізовані у часі (temporal) та атемпоральні (позачасові) (atemporal) [14].

Нижче наведена коротка характеристика типів пасажів за К. Сміт:

- наратив (narrative): описує події та стани, є часовим та динамічним;
- опис (description): описує події та стани, є часовим, але статичним, тобто описує просування у просторі, а не часі;
- репортаж (report): описує події, стани та властивості, є часовим та динамічним, закріплюється у моменті мовлення;
- повідомлення (information): описує властивості, є позачасовим;
- аргументація (argument): описує властивості, факти та пропозиції, є позачасовим.

Як бачимо, наведені класифікації є схожими: наратив відповідає розповідному типу, опис – описовому, повідомлення – пояснювальному, аргументація – аргументативному, а репортаж – інструктивному. У нашому дослідженні ми використовуємо систему виділення типів пасажів К. Сміт, доповнюючи її характеристиками із першої.

Для визначення особливостей авіаційного дискурсу звернемося до англomовного уривку тексту із підручника. Цей приклад не був обраний нами довільно – ми намагалися підібрати його так, щоб проілюструвати найважливіші особливості матеріалу. Пояснимо наші міркування щодо наведеного нижче уривку [15].

For the reciprocating engine pilot, the turbine engine fuel system is perhaps one of the most baffling (1). Its wide range of operating conditions demands a very sophisticated and responsive system, but the criticality of high-altitude operation also requires that the system be almost foolproof (2). Control of turbine engine power is achieved by varying fuel flow, but in the case of turbopropeller engines, the propeller is the additional consideration (3). In that situation, thrust control is through two variables: fuel flow and propeller blade angle (4). Turbine-powered aircraft have a very wide vertical operating range that spans from sea level to more than 45,000 feet (5). This encompasses drastic temperature and pressure changes for which the fuel system must continually and automatically adjust (6). Several critical problems can result from improper fuel flow (7).

*For instance, given the ambient conditions, the fuel flow becomes too high for the mass airflow through the engine (8). A major problem that can result from this condition is called **rich blowout** (9). Rich blowout refers to the condition where the amount of oxygen in the air becomes insufficient to support combustion (10). Extra fuel that is added cools the fuel / air mixture below the combustion temperature and literally puts out the fire (11). If the fuel quantity is reduced too much, that might cause the turbine blade temperatures to exceed the maximum permissible temperature (12). If the lean condition continues, it might become insufficient to support combustion, given the airflow, and the flame will extinguish (13). This condition is known as **lean die-out** (14).*

Спершу охарактеризуємо особливості дискурсу авіабудування, зв'язані з регістром. Описуючи тематичну сферу комунікації, зазначимо, що об'єктом дослідження тут виступає паливна система літака з газотурбінним двигуном. Дана технологія почала розвиватися ще на початку ХХ ст., а тому є досить вивченою. Щодо соціальних ролей, "діалог" відбувається між автором, якого в даному випадку можна назвати викладачем, та аудиторією, яка під час читання підручника виконує роль студентів. Звідси стає зрозумілою мета тексту – пояснення матеріалу.

У плані специфіки каналу комунікації наведений текст відзначається такими характеристиками:

- невисокий рівень формальності, що пояснюється наміром автора створити атмосферу невимушеності, що слугувала б ефективності засвоєння тексту;
- відсутність гіпотетичності, полемічності, посилян на дослідження інших учених, що може вказувати на вираження авторського ставлення до тематики. Проте, ураховуючи той факт, що технології, про які йдеться у тексті є загальновідомими, пояснимо відсутність посилян звичайною непотрібністю, адже мова йде про обговорення практики, а не теорії;
- вираження особистого ставлення через використання прикметників (1) та модальних дієслів (6, 7, 12, 13);
- використання неточної, приблизної інформації та інтенсифікації (2, 5, 8, 11, 12);
- пояснення матеріалу за допомогою прикладів (8) та опису гіпотетичних ситуацій (12, 13), застосування цифрових даних (5), великої кількості термінів, назв обладнання та моделей обладнання;
- застосування графічних засобів, наприклад, шрифтове виділення уведених термінів (9, 14), використання великої кількості ілюстрацій, формул;
- поділ підручника на розділи та параграфи за темами.

Наведений список характеристик тексту описує жанрові і дискурсивні особливості. До останніх також відносимо типи пасажів. Наведений текст є прикладом пасажу "опис", що є найбільш характерним для нашого матеріалу. Він описує стани техніки і середовища, гіпотетичні події, які трапляються у

певній послідовності. Увага читача "переміщається" між етапами ситуацій, проте самі ситуації є статичними через узагальнююче, хабітуальне значення форми *Present Simple*.

Взагалі, найбільш поширеними у дискурсі авіабудування є типи пасажів "опис", "нарратив" і "повідомлення", які служать меті навчання: описують та пояснюють верифіковані наукові положення, розповідають про історію дослідницького процесу і надають довідкову інформацію.

Як бачимо, соціальний контекст є визначальним для жанру, який залежить від регістру, де зміст соціальних ролей визначає мету повідомлення, а вже від неї залежить специфіка каналу комунікації, тобто вибір лексики, конструкцій, інформації. Лінгвістичні особливості спричиняються саме ситуаційним контекстом, тобто умовами, в яких текст був продукований. Можемо зробити **висновок**, що тексти різних жанрів будуть мати різні особливості каналу комунікації, незалежно від соціальних ролей та тематичної сфери, які комунікант обирає сам при творенні тексту, а також якими керується для його розуміння. Сприймаючи дискурс на рівні жанру, читач конструє ментальні структури для сприйняття тексту та застосовує різні стратегії, вибір яких здійснюється на основі того, ким створений текст та фонових знань про очікуваний набір тем, характерний для певного типу дискурсу [16: 149].

Авіаційний дискурс може реалізуватися у різних формах інституціонального дискурсу, тому **перспективним** є подальше вивчення особливостей кожного окремого жанру. Оскільки будь-який жанр не є однорідним за своїм змістом, адже може включати функції повідомлення, аргументації, пояснення, нарративу і т. д., великий інтерес викликає вивчення типів пасажів для подальшої розробки жанрової теорії, виділення та диференційованого вивчення мовленнєвих жанрів із притаманним їм характеристиками на різних рівнях мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Тюрина С. Ю. Дискурс как объект лингвистического исследования [Электронный ресурс] / С. Ю. Тюрина. – Режим доступа : http://globalteka.ru/referat/doc_details/11027.html. (дата використання: 15.03.2013).
2. Карасик В. И. О типах дискурса [Электронный ресурс] / В. И. Карасик // Языковая личность : институциональный и персональный дискурс : [сб. науч. тр.] – Волгоград : Перемена, 2000. – С. 5–20. – Режим доступа : <http://shtab.russian-latvia.info/main.php?w2=pressa&id=1027>. (дата використання: 15.03.2013).
3. Морозова О. И. Дискурс як когнітивно-комунікативна подія / О. И. Морозова // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки, серія "Філологічні науки. Мовознавство". – 2010. – № 7. – С. 134–137.
4. Чернявская В. Е. Лингвистика текста : поликодовость, интертекстуальность, интердискурсивность / В. Е. Чернявская. – М. : Книжный дом "ЛИБРОКОМ", 2009. – 248 с.
5. Языкознание. Большой энциклопедический словарь / [под общей ред. В. Н. Ярцевой]. – М. : Большая Российская Энциклопедия, 1998. – 685 с.
6. Шевченко І. С. Дискурс як мисленнєво-комунікативна діяльність / І. С. Шевченко, О. І. Морозова // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2005. – С. 21–28.
7. Карасик В. И. Языковой круг : личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Волгоград : Перемена, 2002. – 477 с.
8. Wodak R. Disorders of discourse / R. Wodak. – London : Addison Wesley Publishing Company, 1996. – 216 p.
9. Карасик В. И. Языковые ключи / В. И. Карасик. – Волгоград : Парадигма, 2007. – 520 с.
10. Дементьев В. В. Теория речевых жанров / В. В. Дементьев. – М. : Знак, 2010. – 600 с. – (Коммуникативные стратегии культуры).
11. Яхонтова Т. В. Лінгвістична генологія наукової комунікації : [монографія] / Т. В. Яхонтова. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – 420 с.
12. Кибрик А. А. Модус, жанр и другие параметры классификации дискурсов / А. А. Кибрик // Вопросы языкознания. – 2009. – №2. – С. 3–21.
13. Language, Context, and Text : Aspects of Language in a Social Semiotic Perspective / [eds. Halliday M. A. K., Hasan R.]. – Oxford : Oxford University Press, 1989. – 126 p.
14. Smith C. Modes of discourse : The local structure of texts / C. Smith. – Cambridge : Cambridge university press, 2004. – P. 8–25.
15. Lombardo D. Advanced Aircraft Systems / D. Lombardo. – New York : McGraw Hill Professional, 1993. – 368 p.
16. Van Dijk T. Discourse and Context. A Sociocognitive Approach / Teun van Dijk. – New York : Cambridge University Press, 2008. – 267 p.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Tiurina S. Yu. Diskurs kak ob'ekt lingvisticheskogo issledovaniia [Discourse as Object of Linguistic Studies] [Elektronnyy resurs] / S. Yu. Tiurina – Rezhym dostupu : http://globalteka.ru/referat/doc_details/11027.html. (data vykorystannia : 15.03.2013).
2. Karasik V. I. O tipakh diskursa [About Discourse Types] [Elektronnyi resurs] / V. I. Karasik // Yazykovaia lichnost : institutsionalnyi i personalnyi diskurs [Language Personality : Institutional and Personal Discourse] : [sb. nauch. tr.]. – Volgograd : Peremena, 2000. – S. 5–20. – Rezhym dostupu : <http://shtab.russian-latvia.info/main.php?w2=pressa&id=1027>. (data vykorystannia : 15.03.2013).
3. Morozova O. I. Dyskurs yak kognityvno-komunikatyvna podiya [Discourse as a Cognitive and Communicative Event] / O. I. Morozova // Naukovyi visnyk Volynskogo natsionalnogo universytetu imeni Lesi Ukrainky, seriia

- "Filologichni nauky. Movoznavstvo" [Scientific Journal of the Volyn National University Named after Lesya Ukrainka, Series "Philological Sciences. Linguistics"]. – 2010. – № 7. – S. 134–137.
4. Cherniavskaia V. E. Lingvistika teksta : polikodovost, intertekstualnost, interdiskursivnost [Text Linguistics : Polycode, Intertextuality, Interdiscursivity] / V. E. Cherniavskaia. – M. : Knizhnyi dom "LIBROKOM", 2009 – 248 s.
  5. Yazykoznanie. Bolshoi entsyklopedicheslii slovar [Linguistics. Big Encyclopedic Dictionary] / [pod obshchey red. V. N. Yartsevov]. – M. : Bolshaia Rossiiskaia Entsiklopediia, 1998. – 685 s.
  6. Shevchenko I. S. Dyskurs yak myslennevo-komunikatyvna diialnist [Discourse as Thought and Communication] / I. S. Shevchenko, O. I. Morozova // Diskurs yak kognityvno-komunikatyvnyi fenomen [Discourse as a Cognitive Communicative Phenomenon]. – Kharkiv : HNU imeni V. N. Karazina, 2005. – S. 21-28.
  7. Karasik V. I. Yazykovoii krug : lichnost, kontsepty, diskurs [Language Circle : Personality, Concepts, Discourse] / V. I. Karasik. – Volgograd : Peremena, 2002. – 477 s.
  8. Wodak R. Disorders of discourse / R. Wodak. – London : Addison Wesley Publishing Company, 1996. – 216 p.
  9. Karasik V. I. Yazykovye kluchi [Language Keys] / V. I. Karasik. – Volgograd : Paradigma, 2007. – 520 s.
  10. Dementiev V. V. Teoriia rechevykh zhanrov [Theory of Speech Genres] / V. V. Dementiev. – M. : Znak, 2010. – 600 s. – (Kommunikativnye strategii kultury).
  11. Yakhontova T. V. Lingvistychna genologiya naukovoii komunikatsii : [monografiia] [Linguistic Genology of Academic Communication] / T. V. Yakhontova. – Lviv : Vydavnychiy tsentr LNU imeni Ivana Franka, 2009. – 420 s.
  12. Kibrik A. A. Modus, zhanr i drugie parametry klassifikatsii diskursov [Mode, Genre and Other Parameters of Discourse Classification] / A. A. Kibrik // Voprosy yazykoznavaniia [Linguistic Questions]. – 2009. – № 2. – S. 3–21.
  13. Language, Context, and Text : Aspects of Language in a Social Semiotic Perspective / [eds. Halliday M. A. K., Hasan R.]. – Oxford : Oxford University Press, 1989. – 126 p.
  14. Smith Carlota S. Modes of discourse : The local structure of texts / C. Smith. – Cambridge : Cambridge university press, 2004. – P. 8–25.
  15. Lombardo D. Advanced Aircraft Systems / D. Lombardo. – New York : McGraw Hill Professional, 1993. – 368 p.
  16. Van Dijk T. Discourse and Context. A Sociocognitive Approach / Teun van Dijk. – New York : Cambridge University Press, 2008. – 267 p.

Матеріал надійшов до редакції 17.02. 2014 р

***Nosolevskaya V. L. Osobennosti angloязычного дискурса авиастроения
(на материале учебной литературы).***

В статье выяснены особенности англоязычного дискурса авиастроения, рассмотрены подходы к трактовке понятия дискурса и выделения его типов, сделана попытка разграничить понятия "дискурс", "жанр" и "регистр" для определения типа дискурса. Проанализирован отрывок текста, репрезентирующий пример письменного дискурса авиастроения, обнаружены его особенности и механизм зависимости лексико-грамматических характеристик текста от его жанровой направленности. Обоснована важность понятия дискурса для теории речевых жанров.

Ключевые слова: авиастроение, дискурс, жанр, регистр, тип дискурса, тип пассажира.

***Nosolevska V. L. Peculiarities of Aircraft Building Discourse in English
(Case Study of Educational Literature).***

The article clarifies peculiarities of the aircraft building discourse in English, considers several approaches to the interpretation of the notion of discourse and discourse types distinguishing, deals with the notions of "discourse", "genre" and "register", discusses the possible entity of the discourse analysis. It also reveals several approaches for the discourse types study considering their genre and register. The study analyzes a passage of the text that belongs to the English educational literature and serves as an example of aircraft building written discourse, reveals its linguistic and extralinguistic peculiarities and the mechanism of lexical and grammatical features and the genre type correlation. This article corroborates the importance of the notion of discourse for genre theory.

Key words: aircraft building, discourse, genre, register, discourse type, passage type, mode of discourse.